KICSI FALUNK

2010. július **VI. évfolyam 7. szám**

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT
ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

ISMÉT FÚVÓSZENÉTŐL VOLT HANGOS KISSZÉKELY

Július 16-18-án ismét felbőgtek a motorok a kisszékelyi strandon. Immáron 10. alkalommal adtak randevút egymásnak a kétkerekűek szerelmesei a „Simontornyai Arany Horda” motoros klub szervezésében. Az időjárás is kegyeibe fogadta a résztvevőket, ismét nagyon sokan jöttek.

19-én, hétfőn átrendeződött a strand képe, ekkor a nemzetközi fúvóstábor résztvevői foglalták el a fürdőt és a Művelődési Házat egy hétre. Szentesi István, azaz „Emil” szervezésében már hetedik alkalommal érkeztek zenészek a Vajdaságból, a Felvidékről és hazánkból. Ezúttal a szigetszentmiklósi zeneiskola képviseltette magát a legtöbb fővel. Délelőttönként 9-12-ig gyakoroltak a Művelődési Házban, délután 6-7 óráig térzenét adtak a strand területén.

Július 24-én immáron hatodik alkalommal rendezte meg a Megyei Horgász Szövetség – karöltve a Kisszékelyi Horgász Egyesülettel – a médi@ horgászversenyt a Csádés tavon az írott és elektronikus sajtó képviselőinek. A tó mindkét partja megtelt pecásokkal, több versenyző nem is fért volna el. Reggelire – Peszt Attila, Udvari polgármestere és csapata jóvoltából – mindenki frissen sült lángost kapott. A verseny nyolc és fél tizenkettő között zajlott, majd jött a mérlegelés. Az eredményhirdetésnél kiderült, hogy a tamási Koppány Televízió vitte el az első helyet. Az értékelés után ismét a zenéé volt a főszerep, a zenekar a tó partján is egyórás műsort adott a versenyzők és az érdeklődők nagy örömére. A kisszékelyi Dalkör is csatlakozott hozzájuk néhány közös nóta erejéig. A műsor végén hat vállalkozó kedvű zenész fiú rögtönzött mazsorett táncműsort mutatott be, nagy sikert aratva. A programot finom vaddisznó pörkölt ebéddel zártuk.

Keresztes László

Közhírré tétetik...

Tisztelt Adózó!
A helyi adók, a gépjárműadó és más önkormányzat felé teljesítendő kötelezettségek második félévi részletét 2010. 09.15-ig lehet késedelmi pótlékmentesen megfizetni. A fizetési értesítőt augusztusban kiküldjük, így pontosan tájékozódhat – az esedékesség előtt – a fizetési kötelezettségeiről. Az értesítő kézhezvételét követően az abban szereplő adatokat egyeztetheti a birtokában levő bizonylatokkal. Eltérés esetén észrevételével az Önkormányzat adóügyi előadójához fordulhat. Amennyiben eltérést nem talált, úgy szíveskedjen intézkedni a tartozása megfizetése iránt.

Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig
Körzeti megbízott: minden hónap első hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban

Elhunytak

Vati István
48 éves
tamási lakos

Simkó János
40 éves
dunapataji lakos

Dick Józsefné
sz. Jankó Irén
79 éves

Lack István
89 éves
kisszékelyi lakosok

Béke poraikra!

2010. szeptember 1-től Simontornyán megszűnik a fogászati ellátás. Helyettesítés keretében a fogászati alapellátást Dr. Gurzóy Kamilla végzi a Pincehely, Gárdonyi u. 27. szám alatti fogászati rendelőben.
Rendelési idő:
hétfő: 12.00-15.00
kedd: 11.00-16.00
szerda: 15.00-16.00
csütörtök: 12.00-16.00
péntek: 11.00-13.00

Közérdekű telefonszámok:
Simontornyai Központi Orvosi Ügyelet: 74/318-104
Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:
Mobil: 06-30-499-38-06

Dr. BEKŐ IRÉN kedden és csütörtökön 8 órától 11 óráig tartja rendelését.
A doktornő munkanapokon reggel 8 óra és délután 16 óra között készenléti ügyeletet tart.
Sürgős esetben hívható a **06/74/403-896**-os telefonszámon.

Könyvtári nyitvatartás:
szerda: 16-21, péntek: 16-20, szombat: 10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Augusztusi miserend:
A szentmisék minden vasárnap 11.30-kor kezdődnek.

Szerkesztőségünk tájékoztatja olvasóit, hogy az újság számait e-mail címre kézbesíteni tudja. Kérjük, hogy igényét a ***kicsifalunk@freemail.hu*** *e-mail címen jelezze.*

Júliusi szerepléseinkről dióhéjban

A belecskai nyugdíjasok családi napjára már régen készültünk, nagysikerű nagyszékelyi műsorunkat mutattuk be, most is vastapsot aratva. Aztán jött a meglepetés, sőt dupla meglepetés: Emil azt kívánta tőlünk, hogy a dalárda együtt énekeljen a népes fúvós zenekarral, a kislányok pedig mazsorett-produkciót adjanak elő. Megtettük, ami tőlünk telt.

Lelkes Györgyné

Csepregi Ferenc

*„A társadalom életében
a ma nem érthető meg
a tegnap nélkül.”*
Mályusz Elemér

Múltidéző

Szemelvények a kisszékelyi iskola történetéből

A családok és Kisszékely történetének kutatása során az iskolával kapcsolatban is sok dokumentum került a birtokomba. E hónapban tartja több, a kisszékelyi iskolában végzett évfolyam az ötven éves találkozóját. Ez ad alkalmat arra, hogy az iskola történetével kapcsolatban rendelkezésünkre álló információt közre adjam. Egyben megemlékezzek azokról a tanítókról, akik évszázadokon keresztül hozzájárultak ahhoz, hogy a falunk meg tudja őrizni identitását. Sokat tettek azért, hogy falunkban olyan erkölcsi norma, értékrend alakuljon ki, amely segített bennünket, elszármazottakat és itthon maradottakat egyaránt az életben.

Tanító... Jelent-e ez a szó ma még valamit; ma, amikor gyermekeinket már nem tanítók tanítják, hanem pedagógusok oktatják?

Tanító... Vannak még, akik ismerik e fogalom régi nevét: magister. Azaz: elöljáró, iskolamester, tanácsadó, vezető.

Tanító... Nemzedékek tudásra oktatója, erkölcsre nevelője, tanácsadója az élet döntéseiben, vezetője a közösség ügyeiben. Tanító.

Régmúlt idők még fellelhető dokumentumai tanúskodnak nehéz, közösséget formáló, alakító munkájukról.

Az 1700-as és az azt megelőző időszakról nagyon kevés írott dokumentum maradt fenn. A mohácsi csata idején 13 várat 21 mezővárost és további 540 települést számláló virágzó megye a török korban és a felszabadító háborúk időszakában óriási vérveszteséget szenvedett és elnéptelenedett A török kiűzése után a Tolna megyei falvak szinte teljesen elnéptelenedtek. Az egyházi oktatás csak néhány nagyobb lélekszámú községben volt megszervezve.

Murin András jezsuita szerzetes 1710-ben íródott Tolna megyei útinaplója Kisszékelyről a következőket írja: *A Simontornya melletti Kisszékelyen az andocsi jezsuiták hódoltsági tevékenységére emlékeztek hálás szívvel, nekik köszönhetően a török időkben jobban megélhették hitüket a falu katolikusai, mint a pogány kiűzése utáni években.*

Valószínűleg ennek köszönhető, hogy a kisszékelyi iskola a legelső volt a megyében, amely a török alóli felszabadulás után létesült, 1702-ben. Pl. Bonyhádnak is csak jóval később lett iskolája! (Dr. Csíkhelyi Lenke szíves közlése)

A közoktatás még a 18. században is az egyházak feladata volt. Ebből következően a falusi iskola igazgatása is a község szellemi-lelki vezetőjének, a plébánosnak a kezében volt. Sokszor ő maga volt egyben a tanító is.

A Ratio Educationis, Mária Terézia 1777-ben kiadott tanügyi rendelete 6-12 éves korig kötelezővé tette az oktatást. Ez volt az első rendelet Magyarországon, amely tankötelezettséget írt elő, megtörve az egyház iskolák feletti hegemóniáját. Kijelentette, hogy az oktatás az állam feladata. Ám ez csak részben valósulhatott meg, mivel Magyarországon a 18. században nem volt sok iskola és tanár. Faluhelyen a gyerekeknek pedig segíteniük kellett a házimunkában és a földeken. Az iskolarendszer a következőképpen alakult: 4 év elemi iskola, 3 év kisgimnázium, 5 év nagygimnázium, 2 év akadémia, 4 év egyetem.

Dr. Barocsay György kutatásai alapján tudjuk, hogy az önálló római katolikus plébánia 1789-ben alakult újjá. Az anyakönyvet 1776 óta vezetik. A szentbeszédet istentiszteletkor magyarul mondták, de 1775-ben a Kisszékelyben megtelepedett németek kedvéért német nyelven is prédikáltak minden harmadik vasárnapon. Az 1771 és 1789 közötti időszakban az iskolák és tanítók számának alakulását jelző összeírás szerint 1771-ben 1 iskola és 1 tanító, 1777-ben 2 iskola és 2 tanító volt. Korponay Ferenc 12 tanulóval a magyar, Sthefenevics József 12 tanulóval a német nyelvű iskola tanítója volt.

Egy 1857 október 10-én kelt, kézzel írott jegyzőkönyvből megtudhatjuk, hogy milyen vagyona és kiadása volt abban az időben a népiskolának.

Valamint azt is, hogy mely községek ill puszták tartoztak hozzá..

„Ezen iskola két osztályú plébániai iskola. Az iskolai község áll a következő iskolailag bekebelezett helységekből: Kisszékely, Nagyszékelyből és pusztákból és tanyákból, Csókás, Csillag majorokból. Az iskolának védura nincs. A tanítót ajánlja a község az esperessel és a pappal egyetértőleg. Száma az iskolára kötelezett gyermekeknek: a hétköznapi iskolára nézve összesen 138… Az iskolaház a község tulajdona. A helyiségek: Az iskolában van egy tanítói szoba, a tanító személyzet lakása áll 2 szoba, konyha, kamra, istállóból, fészerből. Az iskolaház állapota jó, a tanítólak rossz… A tanítás egy tanszobában három délelőtti és délutáni órákban mindannyi gyermekre nézve különbség nélkül történik egy tanító által és egy altanítóval, magyar és német nyelven adatik. A vallásoktatás ellátása a lelkész feladata.” A nagyszékelyi gyerekeket azért említi az írás, mert a Nagyszékelyben élő katolikusok ide járatták a gyerekeiket iskolába. Az iskolát a faluközösség tartotta fenn. Erről tanúskodnak azok a dokumentumok amelyek arról rendelkeznek, hogy miket köteles a falu biztosítani a plébániának és az iskolának.

Kivonat „A kisszékelyi róm.kat plébánia egyháznak 1828.évi augusztus 12-én tartott CANONICA VISITATIO-jából „

„Sectio I. A plébánia épületet, hasonlóan a kántortanító és iskola épületét a mellékhelyiségekkel és kerítésekkel együtt a község köteles jókarban tartani”.

A fenti dokumentum latin nyelven íródott és az 1811 éven kelt iratot követte. Annyira időt állónak bizonyult, hogy még több mint száz évvel a keltezése után 1935-ben is, vitás kérdésekben erre hivatkozott a plébános.

A kisszékelyi iskola további történetéhez a későbbi számokban visszatérünk.

A Kisszékelyi Kulturális Egyesület éves taggyűléséről jelentjük

A közelmúltban tartott taggyűlésen ismertetésre, majd elfogadásra került az Egyesület 2009. évi beszámolója. A beszámolót a tagságnak előzetesen kiküldtük, így módjukban állt tanulmányozni. A tavalyi május végi közgyűlésünkön meghatározott céljainkat az alábbiak szerint valósítottuk meg:

1. Az Egyesület és az Önkormányzat közösen megjelentetett **helyi lap**ja, a „Kicsi Falunk" az elmúlt egy évben folyamatosan, minden hónapban megjelent, kiadásra, terjesztésre került.

2. A **temetőgondozás**t az eltelt évben is elvégeztük. Alkalmi munkavállalóval kétszer vágattuk le a növényzetet, a munkára közel 100 ezer forintot fordítottunk. Mivel egy nagy terület rendben tartását, gondozását vállaltuk, keressük hozzá a támogató partnereket.

3. **Helytörténeti kiállítás**: Az elmúlt ősszel megkezdődött a régi tárgyak gyűjtése, mely az idén is folytatódott. A gyűjtés nagyon időigényes. Augusztusra szervezünk önkéntes munkát a tárgyak megtisztítására, elrendezésére. Remélhetőleg hamarosan megnyithatóvá válik kiállításunk.

4. A **kilátó** építésére pályázatot nyújtottunk be decemberben, ennek szeptemberre várjuk az eredményét. A beadott pályázat tartalma: a falu körül egy tanösvény kialakítása.
A tervezett tanösvény elemei:
- A falu körül kijelölt kiránduló útvonal 20 állomással.
- Az állomásoknál tájékoztató táblák, pihenőhelyek.
- A Dukai dombon kilátó megépítése.
- Templom körüli parkosítás.
- Ismertető füzetek kiadása.

5. **Egyebek**: Megtartottuk a gyermeknapot és az Önkormányzattal közösen a májfarendezvényeket. Folyamatosan dolgozunk a honlap állapotának javításán. Ahhoz, hogy minél tartalmasabbá váljon, mindenkitől szívesen fogadunk megjelentethető anyagokat.
Az egyesület pénzügyi helyzete stabil. A Nemzeti Civil Alap pályázaton nyert támogatásból fedezzük a működési kiadásainkat. Egyéb bevételeinket (tagdíj, támogatások) fordítjuk céljaink megvalósítására. Az Önkormányzattól kapott helyiségben az elmúlt évben kialakítottunk az egyesületnek egy irodát, mely az adminisztratív feladatok ellátására, tárgyi eszközeink tárolására nagyon megfelelő.

2010. évi terveink:

Nagyrészt a tavalyi munkánk folytatása:
Rendezvények. Érdeklődés esetén előadások szervezése a Könyvtárban.
Kirándulások szervezése a helyi természeti értékek bemutatására.
Temetőgondozás.
Régi tárgyak gyűjtése, azokból helytörténeti kiállítás kialakítása.
A tavalyi év decemberében beadott pályázatunk eredményessége esetén tanösvény kialakításának megkezdése. Amennyiben nem nyer a pályázat, akkor saját erőből az útvonal kijelölése.
Utcanév-táblák kihelyezése.
Önkéntes munka szervezése a virágládák karbantartására.

Egyesületünk úgy határozza meg céljait, úgy végzi munkáját, hogy a falu érdekeit szolgálja. Tagjaink a bevont közreműködők segítségével igyekeznek a falu értékeit megőrizni, és a lehetőségek szerint gyarapítani.
Megköszönöm mindazoknak a segítségét, akik bármilyen módon hozzájárultak az egyesület munkájához.

Pajor Ágnes
a KE Elnöke

Sislay József

ARATÁSKOR

Ég már a napnak katlana,
Fönt az égen begyújtotta.
Eljött a nyár, érik a búza,
Népnek friss kenyerét hozza.

Lesz lágy kenyér a magyarnak,
Miután majd learathat.
Arany csorog a zsákokba,
Amint csépli nép morogva.

Nyár mindig legszebb parasztnak,
Mert aranykalászt arathat.
Beteljesült neki vágya,
Ropoghat már a kaszája.

Most, ha égről a nap leszállt,
Nyugodtan alszik a család.
S reggel fölkelhet boldogan,
Hisz arany aratása van.

1932. New York

KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kisszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144

E havi számunkba a fényképeket Peszt Attila és Horváth András készítette.